

Nr kontroli: R.1711.01.08.2023

Gospodarka finansowo-księgową za 2022 i 2023 rok

Przedszkole Publiczne nr 6 w Policach

Wyniki kontroli: Ustalenia i zalecenia

Rewident Urzędu Miejskiego w Policach w dniach od 22 maja do 28 sierpnia 2023 roku przeprowadził w Przedszkolu Publicznym nr 6 w Policach kontrolę gospodarki finansowej za 2022 i 2023 rok w zakresie przestrzegania procedur wewnętrznych, ewidencjonowania operacji gospodarczych zgodnie z przepisami prawa, celowego i oszczędnego dokonywania wydatków, zaciągania i terminowego regulowania zobowiązań, sporządzenia sprawozdania o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z) na koniec każdego kwartału, sprawozdania finansowego i wybranych sprawozdań budżetowych oraz przeprowadzenia inwentaryzacji aktywów i pasywów na dzień 31.12.2022 r. a także ewidencji podatku Vat – należnego, naliczonego i rozliczeń z Gminą w wybranym miesiącu 2023 roku i stosowania kontrasygnaty przy podejmowaniu zobowiązań w 2023 roku.

Wnioski pokontrolne zostały zawarte w protokole nr R.1711.01.08.2023 z przeprowadzonej kontroli oraz w wystąpieniu pokontrolnym nr R.1711.18.2023 skierowanym do Burmistrza Polic z dnia 22 września 2023 roku.

Zalecenia pokontrolne przekazano kontrolowanej jednostce pismem nr R.1711.19.2023 z dnia 28 września 2023 roku.

Kontrola przestrzegania procedur wewnętrznych w zakresie oceny celowości zaciągania zobowiązań finansowych i dokonywania wydatków w 2022 roku objęła wydatki na łączną kwotę **70.357,- zł**.

W trakcie kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienia w zakresie gospodarki finansowej:

- 1) Mimo przekazanych zaleceń pokontrolnych dotyczących wprowadzania w księgach rachunkowych prawidłowych opisów operacji gospodarczych, odzwierciedlających stan rzeczywisty (pismo nr R.1711.11.2021 z dnia 2 kwietnia 2021 roku) w siedemnastu zapisach księgowych wprowadzono błędny opis operacji gospodarczej. Zdarzenie gospodarcze dotyczyło zapłaty za obiady zakupione przez personel przedszkola, na co wskazywał między innymi paragraf klasyfikacji budżetowej 0830 - „Wpływy z usług”, a z treści opisu wynikało, że jest to „Wpłata za przedszkole”. Stanowi to naruszenie postanowień art. 23 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości, w którym mowa, że „zapis księgowy powinien zawierać co najmniej zrozumiały tekst, skrót lub kod opisu operacji” oraz art. 24 ust. 1 do 3, z których wynika obowiązek

prowadzenia ksiąg rachunkowych rzetelnie i bezbłędnie. „Rzetelnie” oznacza, że dokonane w nich zapisy muszą odzwierciedlać stan rzeczywisty, natomiast „bezbłędnie”, czyli że wprowadzono kompletnie i poprawnie wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania dowody księgowe, w tym opis operacji, który jest jego elementem.

- 2) W przypadku wydatku na zakup laptopa HP z napędem zewnętrznym i kartą sieciową dla nauczyciela na potrzeby dydaktyczne w kwocie 3.320,- zł dokument źródłowy został ujęty w systemie finansowo-księgowym pod datą operacji gospodarczej niezgodną z datą sprzedaży wskazaną na fakturze nr 209/2022 - data sprzedaży: 30.05.2022 r., data operacji gospodarczej: 31.05.2021 r. (dokument księgowy nr 255/FZ/2022).

Ujęcie w księgach rachunkowych daty operacji gospodarczej niezgodnej z datą wykazaną w dokumencie źródłowym stanowi naruszenie zapisów art. 23 ust. 2 pkt 1 i art. 24 ust. 1 do 3 ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości, w których mowa o tym, że „zapis księgowy powinien zawierać co najmniej datę dokonania operacji gospodarczej (datę sprzedaży)” oraz, że „księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie i bezbłędnie”. „Rzetelnie” oznacza, że dokonane w nich zapisy muszą odzwierciedlać stan rzeczywisty, natomiast „bezbłędnie”, czyli że wprowadzono kompletnie i poprawnie wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania dowody księgowe, w tym datę operacji gospodarczej, która jest jego elementem.

- 3) W zestawieniu zmian w funduszu jednostki na dzień 31.12.2022 r. zaprezentowano błędnie: środki w kwocie 20.628,- zł stanowiące równowartość zrealizowanych wydatków budżetowych na sfinansowanie inwestycji ze środków budżetowych otrzymanych zgodnie z planem finansowym (zakup pieca parowego od firmy Technica Group Sp. z o.o. Ochaby Małe: Faktura Fa/2022/12/003836 na kwotę 20.628,- zł dok. księgowy nr 572/FZ/2022, przelew z dnia 22.12.2022 r. dok. księgowy 151/WBB/2022) w pozycji I.1.3. – „Zrealizowane płatności ze środków europejskich”, zamiast I.1.4. – „Środki na inwestycje” oraz równowartość przekazanych w danym roku środków budżetowych wydatkowanych na sfinansowanie inwestycji jednostki budżetowej w pozycji I.2.3 – „Rozliczenie wyniku finansowego i środków obrotowych za rok ubiegły” zamiast I.2.4. – „Dotacje i środki na inwestycje”.

Błędym sporządzeniem sprawozdania naruszono zasadę wyrażoną w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości, która mówi, że „zdarzenia, w tym operacje gospodarcze (...) wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną”.

- 4) Na analitycznym koncie 800-10-02 – „Fundusz jednostki-dochody budżetowe” w powiązaniu z kontem 222-10-801-80104 – „Rozliczenie dochodów b.-PP6” ujęto operację dotyczącą przeksięgowania zrealizowanych dochodów na kwotę 194.211,77 zł, z błędnym opisem operacji, tj. niezgodnym z treścią ekonomiczną (błędny opis: „Przebieganie zrealizowanych wydatków” - dok. księgowy nr 347/PK/2022 z datą operacji gospodarczej z dnia 31.12.2022 r.).

Stanowi to naruszenie postanowień art. 23 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości, w którym mowa, że „zapis księgowy powinien zawierać co najmniej zrozumiały tekst, skrót lub kod opisu operacji” oraz art. 24 ust. 1 do 3, z których wynika obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych rzetelnie i bezbłędnie. „Rzetelnie” oznacza, że dokonane w nich zapisy muszą odzwierciedlać stan rzeczywisty, natomiast „bezbłędnie”, czyli że wprowadzono kompletnie i poprawnie wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania dowody księgowe, w tym opis operacji, który jest jego elementem.

- 5) W ewidencji księgowej przedszkola na kontach 761 – „Pozostałe koszty operacyjne” i 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych” (dokumenty księgowe nr: 338/PK/2022, 339/PK/2022 oraz 340/PK/2022) ujęto operacje księgowe dotyczące spisania w ciężar kosztów łącznej kwoty 2.006,49 zł dotyczącej niuregulowanych opłat za przedszkole. Dokonano tego na podstawie Zarządzenia nr PP6/7/UN/2022 wydanego w dniu 30 grudnia 2022 r. przez panią Martę Mazur – Dyrektora Przedszkola nr 6 w Policach o następującej treści: „W związku z przedawnieniem należności – minął 3 letni okres przedawnienia proszę o wyksięgowanie należności i odsetek wymienionych w załączniku”, który stanowił zestawienie dzieci z wyszczególnioną kwotą zaległości.

W przypadku dziewięciorga dzieci spisanie należności w łącznej kwocie 1.244,35 zł powstałych w latach 2012 – 2016, stanowiących roszczenia z zawartych umów cywilnoprawnych było zasadne. Zgodnie z art. 118 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny termin przedawnienia należności cywilnoprawnych wynosi 3 lata, co oznacza, że gdy są już nieściągalne z powodu upływu czasu i nie mogą być przedmiotem dochodzenia na drodze prawnej, nie powinny widnieć w ewidencji ani być wykazywane w sprawozdaniach budżetowych oraz finansowym.

Natomiast w przypadku sześciorga dzieci umorzenie należności w łącznej kwocie 762,14 zł powstałych w latach 2018 – 2019 stanowiących niepodatkowe należności budżetowe o charakterze publicznoprawnym (co wynika z art. 52 ust. 15 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych) i uznanie ich przez Dyrektora przedszkola za przedawnione było bezprzedmiotowe. Zgodnie z zapisami art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych - „Do spraw dotyczących należności, o których mowa w art. 60 (między innymi niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym), niuregulowanych niniejszą ustawą stosuje się odpowiednio w zakresie postępowania - ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, a w zakresie prawa materialnego przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, w której w art. 70 § 1 zapisano, że „Zobowiązanie podatkowe przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku”. Przepis art. 64 ustawy o finansach publicznych stanowi o umarzaniu, odraczaniu terminu spłaty całości albo części lub rozkładaniu na raty całości albo części należności, o których mowa w art. 60 tej ustawy, tj. środ-

ków publicznych stanowiących niepodatkowe należności budżetowe o charakterze publiczno-prawnym. Z kolei w art. 61 ust. 1 pkt 4 jest wskazane, że organem pierwszej instancji właściwym do wydawania decyzji w stosunku do należności budżetów jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 60 jest wójt, burmistrz, prezydent miasta, starosta albo marszałek województwa. To oznacza, że w tym opisanym przypadku organem, który ewentualnie może dokonać umorzenia takich należności jest Burmistrz.

Nie stanowi to jednak przesłanki wskazującej na naruszenie dyscypliny finansów publicznych związanej z niezgodnym z przepisami umorzeniem należności jednostki sektora finansów publicznych, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. W tym przypadku można zastosować art. 26 ust. 1 i 2 powyższej ustawy, gdyż przedmiotem działania lub zaniechania są środki finansowe w wysokości nieprzekraczającej w roku budżetowym kwoty minimalnej (tj. kwoty przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w roku poprzednim, ogłoszonego przez Prezesa GUS w Monitorze Polskim zgodnie z art. 5 ust. 7 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych).

Burmistrz Polic zalecił kontrolowanej jednostce:

- 1) Przestrzeżenie zapisów ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości, w szczególności poprzez:
  - wprowadzanie w księgach rachunkowych prawidłowych opisów operacji gospodarczych, odzwierciedlających stan rzeczywisty głównie dotyczących zapłaty za obiady zakupione przez personel przedszkola oraz przedsiębiorstwa zrealizowanych dochodów, zgodnie z postanowieniami art. 23 ust. 2 pkt 3, w którym mowa, że „zapis księgowy powinien zawierać co najmniej zrozumiały tekst, skrót lub kod opisu operacji” oraz art. 24 ust. 1 do 3, z których wynika obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych rzetelnie i bezbłędnie. „Rzetelnie” oznacza, że dokonane w nich zapisy muszą odzwierciedlać stan rzeczywisty, natomiast „bezbłędnie”, czyli że wprowadzono kompletnie i poprawnie wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania dowody księgowe, w tym opis operacji, który jest jego elementem;
  - ujmowanie w zapisie księgowym prawidłowej daty operacji gospodarczej, tj. daty faktycznego wykonania dostawy lub usługi, zgodnej z datą sprzedaży wskazaną na fakturze (rachunku), w myśl zasad wyrażonych w art. 23 ust. 2 pkt 1 i art. 24 ust. 1 do 3, w których mowa o tym, że „zapis księgowy powinien zawierać co najmniej datę dokonania operacji gospodarczej (datę sprzedaży)” oraz, że „księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie i bezbłędnie”. „Rzetelnie” oznacza, że dokonane w nich zapisy muszą odzwierciedlać stan rzeczywisty, natomiast „bezbłędnie”, czyli że wprowadzono kompletnie i poprawnie wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania dowody księgowe, w tym datę operacji gospodarczej, która jest jego elementem;

- sporządzanie sprawozdania finansowego w tym zestawienia zmian w funduszu jednostki zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości, która mówi, że: „zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmują się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną”.
- 2) Ujęcie w 2023 r. w księgach rachunkowych przedszkola należności dotyczących sześciorga dzieci w łącznej kwocie 762,14 zł stanowiących niepodatkowe należności budżetowe o charakterze publicznoprawny, powstałych w latach 2018 – 2019, bezpodstawnie uznanych za przedawnione. Zgodnie z zapisami art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych - „Do spraw dotyczących należności, o których mowa w art. 60 (między innymi niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym), nieuregulowanych niniejszą ustawą stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, w której w art. 70 § 1 zapisano, że „Zobowiązanie podatkowe przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku”.
  - 3) Niedokonywanie w przyszłości przed Dyrektora jednostki bez podstawy prawnej umorzeń zaległości z tytułu opłat za pobyt i wyżywienie dzieci w przedszkolu, które obecnie stanowią niepodatkowe należności budżetowe o charakterze publicznoprawnym. Zgodnie z art. 61 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych - organem pierwszej instancji właściwym do wydawania decyzji o stosowaniu ulg w spłacie należności budżetu jednostki samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 60 (między innymi niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym) jest Burmistrz.

Ponadto polecił podjąć działania w celu uzyskania stosownych uzgodnień z organem nadrzędnym, w kwestii podejmowania w przyszłości dalszych czynności prawnych, które pozwolą na uruchomienie procedur egzekucyjnych w stosunku do osób, które dopuściły się powstania zaległości z tytułu opłat za pobyt i wyżywienie dzieci w przedszkolu. To oznacza, że kierownik jednostki powinien między innymi wdrożyć tryb, o którym mowa w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, tj. złożyć wniosek do organu jednostki samorządu terytorialnego celem uzyskania stosownego upoważnienia do wykonywania w jego imieniu praw i obowiązków wierzyciela (art. 17b: „Właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego może upoważnić kierownika nieposiadającej osobowości prawnej jednostki organizacyjnej tej jednostki samorządu terytorialnego do wykonywania w jego imieniu praw i obowiązków wierzyciela”), po jego uzyskaniu wprowadzić postępowanie upominawcze a w przypadku braku wpłaty zaległości w terminie określonym w upomnieniu, po otrzymaniu dowodu skutecznego doręczenia upomnienia, wystawić niezwłocznie tytuł wykonawczy.